

Onder de grond is het nog

REPORTAGE Riel bevindt zich in de frontlijn van de strijd tegen de vergeten oorlogsbom.

door Alex van Lanen

RIEL – Een luchtfoto in zwart-wit, genomen halverwege de jaren veertig. In het midden een witte A, de drie kruisende landingsbanen van de vliegbasis. Eromheen het platte land tussen Hulst en Rijen, in zwart, maar met tal van witte kuilen. Kraters waar geallieerde vliegtuigbommen zijn ingeslagen.

De oude luchtfoto schuift op het computerscherm van een historicus van het Rieelse bedrijf REASeuro over een kaart van hetzelfde gebied. Hier is werk in uitvoering: REASeuro is een bedrijf dat is gespecialiseerd in het opsporen en verwijderen van explosieven. En wie denkt dat daarover bijna zeventig jaar na de Tweede Wereldoorlog alles toch wel bekend zal zijn, zit compleet mis, vertelt directeur en oprichter Ad van Riel (50) van REASeuro. „Er is

nog maar een fractie opgeruimd van wat er onder de grond ligt. Alleen op land hebben we het dan al over megatonnen. Mijn zoon gaat hier nog zijn pensioen aan verdienen.”

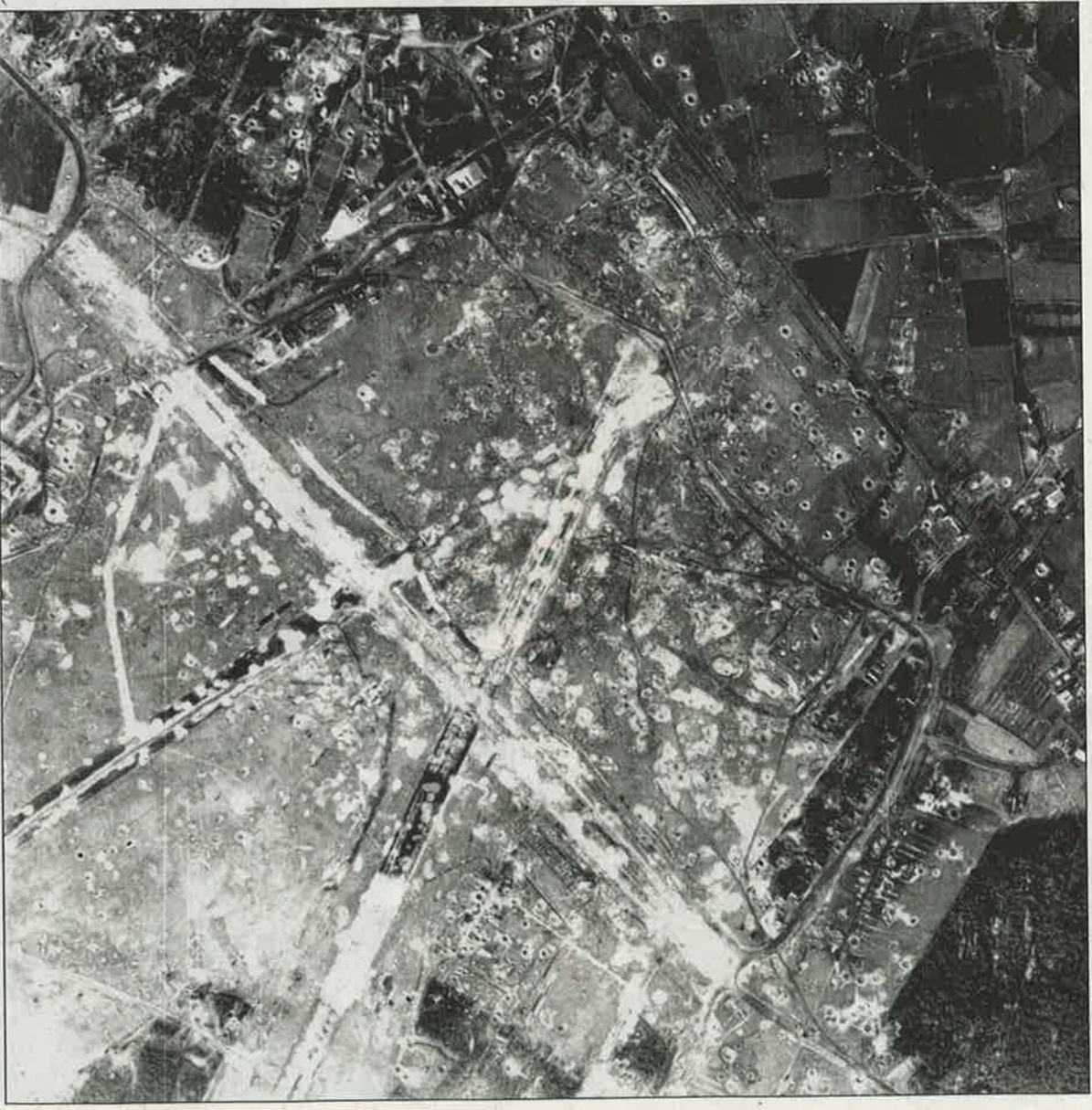
Het onderwerp is actueel bovendien: Oisterwijk en Gilze en Rijen zijn volop bezig hun oorlogsgeschiedenis in kaart te brengen. Ze hebben daarbij REASeuro in de arm genomen. Zo'n onderzoek begint aan het bureau. Zon-

der hun kantoor te verlaten kunnen de medewerkers van het Rieelse bedrijf al veel vertellen over de situatie ter plaatse. Op basis van historische bronnen: boeken over streekhistorie, gegevens van de geallieerden en luchtfoto's van het Britse leger. „Die werden genomen om te spioneren wat de Duitse eenheden deden en om de situatie te vertekenen op mogelijke doeleinden”, vertelt Van Riel.

Maar ze helpen 68 jaar na dato ook de onderzoekers van REASeuro. De bomkraters rond de vliegbasis bijvoorbeeld. Want waar kraters liggen, ligt ook niet-onoplofte munitie. Van Riel: „Gemiddeld gaat het bij bommen uit de Tweede Wereldoorlog om tien tot vijftien procent blindangens.”

Het historisch vooronderzoek is stap 1 in het vijf-stappenplan dat het Rieelse bedrijf voorstaat en dat na fase 5 moet resulteren in een gegarandeerd bomvrij stuk grond. De volgende stappen worden wel gezet in het veld. Met detectie-apparatuur. Vergelijkbaar met de muntyzoekers van amateur-spouwers, maar dan een heel stuk duurder en geavanceerder, zodat 'verstoringen in het aardmagnetisch veld' in kaart worden gebracht. En of dat nou een hoefijzer blijkt te zijn (want dat kan ook) of daadwerkelijk een explosief, weg gaat het. REASeuro ruimt de bommen niet, die taak is voorbehouden aan de Explosieven Opruimingsdienst (EOD).

Midden-Brabant is geen Arnhem, er ligt hier geen brug die te ver was. Maar niettemin is er in deze regio ook behoorlijk wat oorlogstuig in de grond beland. „De frontlijn heeft in het najaar van 1944 bijna zes maanden stil gelegen in deze regio, aan de grens met België tot aan Moerdijk”, vertelt Van Riel. „Hier is dus heel veel gebeurd.” Exacte kaarten met wat

■ Een uitsnede van een luchtfoto van 5 januari 1945 waarop een deel van het vliegveld Gilze en Rijen te zien is. De landingsbanen hebben de vorm van een A, de putten zijn kraters van vliegtuigbommen. foto REASeuro

waar ligt, worden niet openbaar gemaakt. Het is namelijk in bepaalde kringen een geliefd tijdverdrijf om naar de bommen op zoek te gaan. Een even populaire als gevaarlijke hobby, zegt Van Riel.

„Die granaten zijn vaak nog geld waard. Daarvoor stellen sommige mensen bijvoorbeeld graag hun leven in de waagschaal.”

Maar bekende plekken zijn er wel. Zo is de vliegbasis Gilze-Rijen een zwaarbevochten plek geweest, en een in 1944 in Oisterwijk onoplofte Duitse munitietrein laat aan de Spoorlaan daar

ook tot op de dag van vandaag zijn sporen na. Waarom is dat niet al lang en breed opgeruimd?

Van Riel: „Na de oorlog was de prioriteit het land weer opbouwen. Het was vaak letterlijk een kwestie van zand erover. En het probleem is hier kleiner dan in Duitsland, Frankrijk en België, maar in Nederland wordt nu eenmaal elke vierkante meter gebruikt voor bebouwing.” Daar komt volgens hem nog bij dat de regels en houding rond milieu en veiligheid de laatste jaren strenger zijn geworden. Per jaar wor-

den in Nederland zo'n 50.000 explosieven opgeruimd.

„Streefs meer gemeenten laten in kaart brengen wat er aan explosieven ligt”, stelt Van Riel, die zijn 'eigen gemeente Goirle noemt als een gemeente die zijn zaakjes nog niet voor elkaar heeft. „Al verschillende keren hebben we bommen weggehaald, bijvoorbeeld bij de Sint Jan en het Havep-terrein. Maar het is steeds hap snap. Terwijl de kosten van zo'n gemeentebreed onderzoek in het niet vallen bij het stilleggen van projecten. Nog los van de veiligheid.”

COLOFON

Bd.nl

Voor het laatste regionieuws:

Redactie Tilburg

Hart van Brabantlaan 2,
Postbus 719, 5000 AS Tilburg
Telefoon 013 53753380
Buiten kantooruren: 06 53310034
Email redactie.tilburg@bd.nl

Chef Anita de Haas
Coördinator Ben Ackermans,
Fons Poters

Abonnementen

Krant niet bezorgd bd.nl/geenkrant
en vul voor 12.00 uur het formulier in voor bezorging
of bel 088 01399930 (lokaal tarief)
(voor België: 0031 736157041)
Aanmelding, wijziging, vakantieservice ga naar bd.nl/dekrant
of bel 088 01399930

Advertenties
Telefoon 088 0139997
Rubriekadvertenties 0900 6743836
rubrieks.dagbladen@wegenermedia.nl

Extra wedstrijd dag voor ruitersport Alphen

door Tineke Louwerse

ALPHEN - Door de massale belangstelling voor de samengestelde wedstrijden (SGW) op 't Zand in Alphen heeft de organisatie besloten een extra wedstrijd dag in te lassen. Behalve op de zondagen 17 en 24 maart vinden nu ook wedstrijden plaats op zaterdag 23 maart.

Volgens Pieter Geerts van de SGW in Alphen wordt deze 'advancing sport' de laatste jaren sterk gepromoot door de KNHS, de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie. Daardoor stijgen vooral de aanmeldingen voor de

lichtste categorien. De ingelaste extra dag is daarom bedoeld voor honderd ruiters uit die beginnende klasse. Dan nog moeten er volgens Geerts ruiters worden teleurgesteld. In totaal waren er zo'n zeshonderd aanmeldingen. Op de twee zondagen verschijnen er in totaal een kleine vierhonderd ruiters aan de start.

De samengestelde wedstrijden beginnen met een dressuur en sprinten. Daarna volgt de spectaculaire crosscountry door bosgebied 't Zand waarbij de ruiters met hun paard diverse hindernissen moeten nemen. Daarvoor worden speciale bouwwerken neergezet.

ACENDA

Heeft u tips? Bel 013-5375272, of mail agenda@bd.nl
Voor het complete overzicht: bd.nl/uilagen@tilburg

Films

Tilburg Euroscop: zie www.euroscop.nl
Pathe: zie www.pathe.nl/tilburg
Cinecitta: zie www.cinecitta.nl

Theater

Tilburg Schouwburg, grote zaal: Koninkl Foo, Breken, 20-1-5
013, kleine zaal: Comedy Train, 20-4-5.

Oisterwijk De Witte Lelie, Adersvenderf 4a: Luuks Poppentheater, De geheimzinnige kist & De hek-senwedstrijd, 14:30.

Muziek

Tilburg 013, Stage01: Orlando, 20:30.
Paradox: Christoph Stiefel Inner Language Trio, 20:30.

Hall of Fame: Akoestische improvisaties, 20:30.

Diversen

Tilburg Black Box, Esplanadagebouw UVf: Economiestudenten interviewen oud-bestuursvoorzitter ABN AMRO Rijkman Groenink, 12:45.

Heuvel: Ronde Heuvel, 14:00.

Het Kruispunt: Sabelhof 12: Modeshow vrouwenroep De Vlinder, 'Show je talent', 19-22:00.

Het Patronaat, Veemarktstraat 33: Tafelgesprek met theoloog Frank Bosman & pastoor Harm Schilder, 20:00.

Kaatsheuvel

Crossroads, Dreefseweg 80: Crosscreatief Kijkens van washandjes (groep 6 t/m 8), 14:30-16:00.

Moergestel

Bibliotheek: Voorleesuur, 15-15:30.
Huis voor Zingeving, Kloosterdreef 4: Christelijke liefde, 19:30.

Oisterwijk

Raadhuis, De Lind: Inloopbijeenkomst over het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan, 16-18:00 & 19-21:00.

Wijfgebouw Pannenschuur, Pannenschuurplein: Groencursus door het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie (IVN), 20:00.

steeds oorlog

■ Ad van Riel toont een Duitse granaat uit de collectie van REASeuro. foto: John Schouten/PVE

En de boer, hij ploegde voort

OISTERWIJK - In de categorie 'oorlogstuig in de bodem' heeft de Oisterwijkse boer Frank van Helvoort een bijzonder verhaal. Onder zijn land aan de Oirschotsebaan ligt een Engelse Mosquito bommenwerper, die in 1944 door Oisterwijk in de problemen kwam en crashte.

Defensie kwam er recent pas bij toeval achter. Van Helvoort: „Bij een militaire oefening schrok een van mijn stieren zo van een laag overvliegende helikopter, dat hij eraan overleed." Toen Defensie langs kwam om over schadevergoeding te praten, had Van Helvoort niet de bommenwerper nog een grotere verrassing in petto. „Onze familie heeft het altijd ge-

weten. Ik weet precies waar het vliegtuig ligt, kan er vanuit mijn huis bij wijze van spreken een steen op gooien. Mijn moeder is hier geboren, die was erbij toen hij neerstortte. Bij het ploegen en egaliseren kwamen ook regelmatig spullen boven, ik heb hier een hele emmer liggen.”

Maar voor Defensie was het dus nieuws. Het wrak werd meegenomen in de inventarisatie van oorlogstuig dat in Oisterwijk in de grond zit en wordt waarschijnlijk in 2014 geruimd. In de tussentijd is het Van Helvoort verboden zelf te gaan graven. Maar het land bewerken, dat is geen probleem.

Dus de boer ploegt gewoon voort. Met een mix van interesse en verbazing. „Want er zijn hier vorig jaar wel vier brisantgranaten uit dat vliegtuig onschadelijk gemaakt. En als ze straks gaan bergem, komt er vast een groot hek omheen te staan. Maar in de tussentijd mag ik nog wel ploegen en alles.”

Berichten Haaren zijn 'kletspraat'

door Jan van den Hout

HAAREN - De Haarensse wethouder Eric van den Dungen (financiën) heeft gistermiddag op hoge poten Omroep Brabant en RTL gebeld over de berichten over de begroting van Haaren.

Omroep Brabant meldde dat de gemeente Haaren zijn begroting het slechtst op orde heeft van alle Nederlandse gemeenten. De gemeente zou volgens de twee omroepen dit jaar een tekort van 17 miljoen euro hebben op de begroting. Beide omroepen zeiden zich te baseren op de zogenaamde EMU-cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Wethouder Van den Dungen typt de berichtgeving van de beide omroepen als amateuristische kletspraat. „Hoe kunnen wij nu als Haaren een tekort van 17 miljoen hebben op een begroting die in totaal 20 miljoen bedraagt. Een begroting die nota bene is goedgekeurd door de provincie?”

De EMU-cijfers van het CBS gaan volgens de wethouder alleen over geldstromen die er bij een gemeente in een jaar in en uitgaan. De in- en de uitgaven. Over hoeveel er bij een gemeente of provincie binnenkomt en hoeveel zij in

het komende jaar denkt te gaan investeren. En de gemeente Haaren investeert voor haar doen in 2013 en 2014 fors in de bouw van twee brede scholen, een in Haaren en een in Helvoirt. Daarom komt Haaren op dat bedrag uit van zeventien miljoen euro.

Financieel deskundige Aart van Tuijl van de Fonys Bestuursacademie in Tilburg zegt na bestudering van de CBS-cijfers wel te schrikken van de hoge uitgaven van 17 miljoen van de gemeente Haaren in 2013. „Maar het kan kloppen. De EMU-cijfers zeggen niets over de werkelijke financiële positie van een gemeente of provincie. Het is voor het CBS een boekhoudkundig middel om provincies, gemeenten en waterschappen net als het Rijk aan de EMU-norm van drie procent tekort te houden die in Europa is afgesproken.” Een woordvoerder van het CBS bevestigt dat. Zo worden bijvoorbeeld de gelden die de provincies nog in kas hebben door de verkoop van de energie-maatschappijen ook meegenomen in de EMU-cijfers.

Beide omroepen pasten nadat de Haarensse wethouder aan de bel had getrokken de berichtgeving aan.

GOIRLE 'Gemeente weer op A-lijst Kinderopvang'

De gemeente Goirle verwacht snel weer op de A-lijst voor toezicht op de kinderopvang te belanden. Goirle stond met Hilvarenbeek en Tilburg op de B-lijst, een lijst met gemeenten waar het toezicht tekort schiet, zo werd deze week bekend. Volgens een woordvoerder van de gemeente kwam dat vanwege tekortkomingen 'van administratieve aard'. Die zijn geconstateerd in 2011 en in dat jaar staat er alweer weggewerkt. Sindsdien is er echter nog geen nieuwe controle geweest, zodat Goirle nog steeds op de B-lijst staat. De gemeente verwacht in de loop van dit jaar opnieuw gecontroleerd te worden.

Eén multifunctioneel sportpark voor Oisterwijk als ideaalplaatje

door Jasper Harthoorn

OISTERWIJK - Een multifunctioneel Sportpark Den Donk waar alle activiteiten aanwezen zijn en alle voetbalverenigingen uit Oisterwijk gehuisvest zijn. Dat is het ideaalplaatje dat de lokale CDA-fractie op de lange termijn ziet voor Oisterwijk.

Het ideaalbeeld staat te lezen in de sportvisie 'Niemand buitenspel' die de partij heeft opgesteld voor de gemeente Oisterwijk. Het CDA scherst een toekomsplaatje van een grote accommodatie met een sporthotel, een multifunctioneel zwembad en een golfbaan.

Zaken waar de gemeente geen geld voor heeft. „Dat moet ingevuld worden door commerciële partijen. Voor het sporthotel zou je kunnen denken aan Van der Valk als partner”, stelt raadslid Con van Beckhoven.

De plannen voor één grote accommodatie in Oisterwijk en dus het afscheid van de sportfaciliteiten aan de Vennelaan zijn voor de lange termijn, benadrukt Van Beckhoven. „De komende tien jaar zien we het er niet van komen. Dat zou met het oog op de investering bij de Vennelaan kapitaalvernietiging zijn. De plannen passen bij de Visie 2030 van de ge-

meente Oisterwijk' die we als raad hebben vastgesteld.”

Voor de nabijere toekomst wil het CDA dat de beschikbare accommodaties zo optimaal mogelijk worden gebruikt. Ook als dat betekent dat voetbalclubs gebruik maken van elkaars trainingsvelden. Daarbij doet het CDA expliciet niet op Taxandria. „Als zij naar een ander sportpark moeten, raken ze de binding met de club kwijt. Oisterwijk en Navelo maken wel al gebruik van elkaars faciliteiten.” Het CDA komt met zijn visie als het college van B. en W. van Oisterwijk in mei een eigen sportvisie presenteert.

Edelweiss
JUWELIER

Wij maken trouwringen
in eigen atelier,
tegen een zeer scherpe prijs

Trouwring met briljant vanaf
€ 490,- in 14 kt wit of geel goud.

Plein Leo XIII 29 Tilburg Tel: 013-5432629
www.edelweissjuwelier.nl

...wanneer het nieuws
instaat in de stad

VERKOOP ONS UW GOUD NU!

- > karaatstest met geïkht röntgenapp.
- > u kijkt zelf mee op de monitor (geén karaatbedriegerij)
- > fris, fatsoenlijk en veilig bedrijf

CASH 4 GOODS

Schouwburgpromenade
(ingang achterzijde)
zie: www.goods4you.nl